

Doelstelling Hedy d'Ancona-prijs voor excellente zorgarchitectuur 2012

De Hedy d'Ancona-prijs voor excellente zorgarchitectuur gaat niet over een mooi gebouw zonder meer. De prijs is bedoeld voor dienstbare architectuur in de zorgwereld. Hoe belangrijk is het creëren van een *healing environment*, het scheppen van een aangenaam onderkomen voor mensen die tijdelijk of voorgoed zijn aangewezen op zorg. De achterliggende gedachte is dat een uitgesproken visie op hoe die zorg moet worden verleend, een verbijzondering van de opdracht beduidt, die kan leiden tot bijzondere architectuur.

Initiatief

In 2009 is de Hedy d'Ancona-prijs voor excellente zorgarchitectuur geïnitieerd door het Stimuleringsfonds voor Architectuur en TNO. De prijs richt zich op geslaagde zorggebouwen die aantonen dat hoogwaardige architectuur een belangrijke bijdrage kan leveren aan het goed functioneren van een zorginstelling. Voorbeeldstellende architectuur die antwoord geeft op de vraag waarom het soms wel lukt. Is dat gelegen in de juiste chemie tussen opdrachtgever en architect, in de zorgvuldigheid van het proces, in het empathisch vermogen van de betrokkenen? Welke criteria zijn doorslaggevend voor een 'helende omgeving'? Over al deze zaken wil de prijs nieuwverworven inzicht overdragen.

Opdrachtgeverschap

Het verbinden van zorgconcept en huisvesting vraagt om de ontwikkeling van strategieën. Dit stelt nieuwe eisen aan de professionaliteit van het opdrachtgeverschap. Het is van belang de juiste architect te kiezen en deze zo vroeg mogelijk te betrekken bij het ontwerp- en bouwproces, bij voorkeur voordat het definitieve programma van eisen wordt geformuleerd. De kernvraag is: hoe willen we dat gebruikers van een zorggebouw met elkaar omgaan, zodat de patiënt, cliënt of bewoner er wel bij vaart? En welke ruimten horen daar dan bij? Voor opdrachtgevers in de zorg betekent dit een verantwoordelijkheid ten aanzien van de samenwerking met de architect.

Betrokkenheid

Het is verstandig om de architect zo vroeg mogelijk te betrekken bij het meedenken over het zorggebouw als werkplek, over *patient safety*, over de exploitatie en levenscyclus van het gebouw. Een architect kan verschillende alternatieven uitwerken voor de wijze waarop bijvoorbeeld patiëntgroepen kunnen worden gehuisvest. Een dergelijke betrokkenheid kan het ontwerpproces verruimen en nieuwe inzichten opleveren. Voorwaarde is wel dat opdrachtgevers zorgvuldig architecten kiezen die het zorggebouw met liefde voor het vak weten te benaderen. Het professionaliseren van het opdrachtgeverschap in de zorgsector is een belangrijk thema voor de publicatie, die verschijnt ten tijde van de prijsuitreiking in 2012.

Kennisontwikkeling

Zowel de *cure* als de *care* staan voor een enorme bouw- en herstructureringsopgave. Wat zijn de centrale thema's waar de zorg de komende jaren mee te maken krijgt? Welke innovatie zorgconcepten verdienen navolging? Wat impliceert goed opdrachtgeverschap? De Hedy d'Ancona-prijs kan in de kennisontwikkeling hierover een katalyserend effect hebben. Daarvoor is een open uitwisseling van kennis en ervaring een voorwaarde. De jury heeft in november zes recente gebouwen genomineerd. Begin 2012 bezoekt de jury alle projecten, om de totstandkoming en de gebruikservaringen te bespreken. De verslaglegging hiervan is beschikbaar bij de prijsuitreiking die 1 juni zal plaatsvinden.